

Oplegnotitie strategisch meerjarig huisvestingsplan onderwijs (SHP).

Inleiding

De gemeenteraad Overbetuwe heeft besloten tot het opstellen van een Strategisch meerjarig huisvestingsplan onderwijs (SHP) voor het onderwijs en voorzieningen via de uitvoeringsagenda 2018-2020. Samen met de gemeente Lingewaard en de samenwerkende voorschoolse- en onderwijspartners is in 2017 een Transitieatlas onderwijs opgesteld, waarbij de gevolgen van de leerlingendaling zijn geformuleerd. Daarbij is een aantal scenario's uitgewerkt. Voor Overbetuwe zijn de gevolgen van de leerlingendaling niet dramatisch. Directe sluiting van scholen is ook niet aan de orde. Bovendien is de leerlingendaling binnen onze gemeente zeer lokaal t.w. Zetten, Valburg en Heteren. In Elst en Driel is zelfs sprake van een groei van het aantal leerlingen. Binnen het LEA is aangegeven dat huisvesting faciliterend is en besluiten over onderwijshuisvesting direct gerelateerd moeten zijn aan de inhoudelijke doelstellingen van het onderwijs en voorzieningen en moeten passen in de brede visie op kindontwikkeling die de gemeente Overbetuwe heeft gekozen: "It takes a whole village to raise a child".

De gemeente stelt in samenspraak met de schoolbesturen een SHP op in de lijn van het voorstel van de PO-raad, VO-raad en VNG. Het SHP bestrijkt een periode van 16 jaar en in ieder geval vindt om de 4 jaar een actualisatie plaats. Uiteraard is actualisatie ook afhankelijk van de lokale en/of de landelijke ontwikkelingen.

Om te komen tot een SHP is in november 2018 een kennisconferentie, waar ook de gemeenteraad was uitgenodigd, georganiseerd. Er is een conceptbouwstenennotitie opgesteld waarin de mogelijke uitgangspunten c.q. beleidskaders worden verwoord. Daarnaast is begin 2019 door een bedrijf een quickscan voor de schoolgebouwen binnen onze gemeente uitgevoerd. Hierdoor is de benodigde input aanwezig om uiteindelijk een SHP op te stellen.

Echter, voordat we het uiteindelijke SHP gaan opstellen, acht het college het van belang om aan de voorkant de gemeenteraad te betrekken bij met name de uitgangspunten c.q. beleidskaders uit de voorliggende concept bouwstenennotitie. Dit is namelijk bepalend en richtinggevend hoe wij in de toekomst beleidsmatig en financieel omgaan de financiering van de noodzakelijke onderwijs- en kindvoorzieningen. Wij willen samen met de vertegenwoordigers onderwijs en voorschoolse partners via een informatiebijeenkomst op 3 juni 2019 hierover met de gemeenteraad van gedachten wisselen, zodat wij voldoende politiek draagvlak krijgen om verder te werken aan de opstelling van een SHP. De bedoeling is dat nog dit jaar er formele besluitvorming in de gemeenteraad (4^e kwartaal 2019) plaatsvindt over het SHP.

Een adviesgroep SHP vanuit gemeente, onderwijs en voorschoolse partners wordt belast met de verdere uitwerking van het SHP.

In deze oplegnotitie wordt kort ingegaan op de beschikbare informatie en de samenhang van deze informatie.

Concept bouwstenen notitie SHP gemeente Overbetuwe (bijgevoegd)

Kortheidshalve verwijzen wij naar de bijgevoegde bouwstenennotitie.

Deze notitie formuleert de visie en ambitie hoe wij in de toekomst met de onderwijshuisvesting omgaan. Voor de goede orde: het gaat hierbij om de uitgangspunten en het zijn zeker geen harde regels.

Uiteraard is het de intentie/het streven van partijen om de uitgangspunten zoveel mogelijk te realiseren. Het gaat in ieder geval om lokaal maatwerk per kern/wijk binnen onze gemeente, waarvoor mogelijke toekomstige scenario's worden ontwikkeld. Veel hangt samen met de samenwerking tussen partijen en de financiële mogelijkheden van zowel gemeente als overige partijen.

Samenvattend gaat het om de volgende belangrijke uitgangspunten c.q. kaders:

- Formulering richtlijnen om 'verdringing' van kinderopvang door onderwijs te voorkomen. Dit maakt onderdeel uit van de beleidsregel verhuur/medegebruik.
- Vastleggen dat de gemeente afziet van het economisch claimrecht voor zover het kernpartners van een brede school c.q. IKC betreft.
- Het is voornamelijk niet zinvol om te onderzoeken of doordecentralisatie binnen onze gemeente inhoudelijk en/of financieel een haalbare optie is vanwege inhoudelijke argumenten.
- Wanneer een kinderopvangorganisatie zelf wil en kan investeren, dan zijn nadere afspraken nodig over de eigendomsverhoudingen. De onderwerpen van de investering in deze voorziening en de te betalen huur moeten verder worden uitgewerkt. Dit moet straks passen in de op te stellen beleidsregels m.b.t. verhuur/medegebruik.
- Uitgaan van de normbedragen zoals die jaarlijks door de VNG aan haar leden wordt geadviseerd. Dit houdt een aanzienlijke verhoging in van de investering in nieuwe huisvestingsvoorzieningen. Daarnaast is van belang de investeringen te toetsen aan de ontwikkelingen in de bouwmarkt.
- Er moeten nadere afspraken gemaakt worden over de te hanteren prijsindex bij verhoging van de normbedragen zoals is vastgelegd in de gemeentelijke verordening onderwijshuisvesting.
- Positionering kinderopvang. Knelpunt bij de realisatie van een integraal kindcentrum (IKC) is de financiering van het kinderopvanggedeelte. Zoals al aangegeven valt onderwijs onder de zorgplicht en de bekostiging van de gemeente. Dit geldt niet voor kinderopvang. Kinderopvangorganisaties beschikken veelal niet over voldoende financiën om te investeren in nieuw te bouwen IKC's.
- Er moet een financiële uitwerking komen over de wijze waarop kinderopvang wel kan investeren in een IKC en hoe dit terugkomt in de op te stellen huurovereenkomst. Dit maakt straks onderdeel uit van de beleidsregels m.b.t. verhuur/medegebruik.
- Indien kinderopvangorganisaties wel zelf willen en kunnen investeren, zijn nadere afspraken nodig over de eigendomsverhoudingen. Dit maakt straks ook onderdeel uit van de beleidsregels m.b.t. verhuur/medegebruik.
- Vanuit concurrentie tussen kinderopvangorganisaties is een goed beeld noodzakelijk wie zich wel of niet willen aansluiten bij het SHP.
- In het op te stellen SHP moet helder zijn wie welk aandeel neemt in de financiële consequenties van eventuele gebouwelijke aanpassingen. Hierover voeren gemeente en schoolbesturen nader bestuurlijk overleg. Uitgangspunt is tenminste Frisse scholen klasse B.
- Er vindt in samenspraak met het schoolbestuur maatwerk plaats over de afweging (vervangende) nieuwbouw versus renovatie. Het eindresultaat neemt de gemeente op in het SHP.

Rapport quickscans schoolgebouwen door HEVO

Door het bedrijf is voor de schoolgebouwen een quickscan verricht, waarbij vooral is gekeken naar de gebouwelijke situatie. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met de directies van scholen waarbij ook is gekeken naar de huidige functionaliteit van het gebouw gerelateerd aan de behoefte van de school. Op basis van de quickscans volgt nog een uitgebreide rapportage. Op basis van deze rapportage worden in samenspraak met o.a. de schoolbesturen per wijk/kern de scenario's ontwikkeld. De uitkomsten van de scenario's worden vervolgens financieel vertaald, geprioriteerd en gefaseerd. De uitkomsten worden vervolgens opgenomen in het SHP, waarover de gemeenteraad nog moet beslissen.

Financiële middelen o.a. Kadernota 2020-2023

Via het proces van de Kadernota 2020-2023 is een aantal investeringen opgevoerd, die niet kunnen wachten op de uiteindelijke besluitvorming van het SHP. De bedoeling is dat straks na verwerking van de input van de quickscans schoolgebouwen en het beleidskader op basis van de bouwstenennotitie alsmede de scenario-uitwerking per wijk/kern er een meerjarig investeringsplan worden opgesteld. Binnen het nog op te stellen SHP wordt hieraan een aparte financiële paragraaf gewijd. De planning is

dat het SHP met inbegrip van deze financiële paragraaf in het 4^e kwartaal 2019 ter besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Bij de financiële paragraaf is dan rekening gehouden met lokaal maatwerk, de fasering en prioritering van de noodzakelijke investeringen in toekomstige onderwijsvoorzieningen.

Voortgangstraject en besluitvorming

Informatiebijeenkomst 3 juni 2019 met de gemeenteraad

Bespreking voortgang SHP in het LEA 17 juni 2019

Uitwerking diverse huisvestingsscenario's per wijk/kern

Verwerken en schrijven van het concept SHP 3^e kwartaal

Besluitvorming: college, gemeenteraad in 4^e kwartaal 2019

Uitvoering: SHP in de jaren 2020 e.v.